

թերթին մէջ ծանուցինք՝ բարձրապատիւ փոխարքայի խորհրդական վաեմափայլ Պուտառէ էքէնտին շաբաթ օր մայրաբաղաքէս մեկնեցաւ : Ըստ երեւելի անձինք չունենաւը գընացին նորին վեմափայլութեան հրաժարական այցելութիւն ընելու և բարեյաջող ճանապարհորդութիւն բարեմազլթելու :

ԲնդՀանուր գիտութեց ժողովը (մէջլի-
սի մասրիֆի ու մումբյէ) անդամներէն ու-
սումնափայլ Ահմէտ Շէվոէթ է ֆէնտին՝ որ
մեծազօր Ինքնակալի արժանընտիր միւսայա-
ցու բարձրագատիւ Լիլ Պալմար փաշային
ալ հօձան (ուսուցիչ) է, Փուատ է ֆէնտի-
յին հետ Եգիպտաս գնաց :

ԱՐՏԱՔԻՆ ՀՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԱՒԺԱ: I օնտոն 13 մարտ :

ինչպէս որ նախընթաց թերթովնիմիս կը
գուշակէինք , աղատ վաճառականութեան
կուսակցութիւնը նոր նախարարարութեան մեծ
ընդդիմութիւն ընելը կը պատրաստուի ար-
մբութաց մաքսի խնդրոյն վրայօք : Արէկ երե-
կոյին Լօրտ Շօն Ըստէլի տունը մեծ ժողով
մը եղաւ , ուր ազգային խորհրդանոցին ան-
դամներէն հարիւր վախթուն անձնինք նէրկայ-
գտնուեցան , ընդ որս պարոնայք Քօպտէն ,
Հիում , Պրայթ , Կիպուն և Վ իլլիկէր , աղա-
տասիրաց պարագլուխները : Այս ժողովն
մէջ Լօրտ Ըստէլու պնդեց որ արմտեաց խնդր-
ոյն վրայօք ինչ Ճամբայ բռնուելը է նէ՞նոր
նախարարութիւնը իրեն գաղափարը պարզո-
պէս յացնելու ստիպուի . և այս առաջմար-
կութեանը բոլոր ժողովականները միաձայն
հաւանութիւն տրվին : Ուստի կ'ըսպասուի
որ հետեւեալ երկուշաբթի , օրը ազգային
խորհրդանոցին նիստին մէջ՝ առ գլխաւոր խնդր-
ոյն հակամառութիւնը բացուելով խորհր-
դանոցին լուծուելուն ալ ժամանակը որոշակի :
Աս առանձին ժողովն ատենը Լօրտ Ըստէլի
տան առաջը մեծ բազմութիւն հաւաքուե-
լով՝ երեւելի անդամոց ջերմեռանդն ընդրո-
նելութիւն ըրին :

Այնակ ազգային խորհրդանոցին անդամ՝
ները չեն ազատ վաճառականութեան կամ
յատկապէս արմտեաց առանց մաքսային հար-
կի մեծին Պրիտանիոյ Երկիրները մոնալու օ-
րինաց պաշտպանները . Հապա Երեւելի քա-
ղաքներուն հասարակութիւնն ալ նոյն գա-
ղափարաց համոզուած են, և անդադար ժո-
ղովներ կ'ըլլան, որոց մէջ սաստիկ ատենա-
բանութիւններէն, և թագուհաւոյն աղերսա-
գիր մասուցանելու կամ ամեն կերպ միջոց-

շեմ լիներ . և անոնց վրայ խնդալուն՝
ինքզինքս խելացի կը համարիմ :

ՀԵՌԻ ԱՆԴԻՆՔ ԽԵՆԴԻ ԵՆ, ԳՈւ՛ ԵՐԵԿԵՔ ԽԵ-
ԼԱԳԻ ՃԵՍ ԿՐԴԱՐ ԸԱՎԱԼ ՊԱՆՈՒՔ ՃՄԵՂՔԸ-
ՆԱՅՈՎԴ, և ոչ բարի՝ անոնց խենդուել
վրայ խնդալովդ : Այսկէ զատ՝ քու ալ ա-
նոնց պէս խենդ ըսլարւդ միլէ քեզ ե-
րաշխաւորութիւնն ընողք :

ՏԵՄ : Ես անոնց պէս չեմ կրնար ըլլար, ինչու
որ ամեն բանի մէջ անոնց խորհածին

Ներհակը կը խորհիմ։
ՀԵՌԻ ԽԵՆԴՈՒԹԻՒՆԸ տեսակ տեսակ կ'ըլլայ։
Կրնայ ըլլալ որ ուբիշներուն խենդու-
թիւններուն հակառակելով դէմիառե-
լով՝ դու ալ մէկ ներհակ ծայր մը հաս-
նիս, որ նոյնակէս խենդութիւն համար-
ուի։

ՏԵՄ : Դու ինչպէս կ'ուղես անանկ կարծէ , և
եթէ գեռ մնացած արտասուբք ունիս
իմ վրաս ալ լայ . բայց ես խենդերուն
վրայ խնդալուս գոհ եմ : Ամեն մարդի
խենդ չե՞ն մի . պատասխան տոնւր նա

Հիմ: Աւազ. յիրաւի խենդ են . և ադ է պը
զիս կը վշտացընէ : Դու ալ ես ալ սս
բանին վրայ համաձայն եմք , թէ մար
դիկ ու զիսլ մատոց ամեննեւին չեն հետեւ

Ները բանեցընելու վրայօք խորհրդածութիւն ներէն զատ՝ գրամյ մեծ գումարներու այսպատճառատութիւն կը տեսնուի : Օրինակի աղաքաւ մինակ մէկ ժողովքի մէջ՝ յընթացաքան և հինգ բողէից՝ 27,500 լիուա սթէռլին , որ է եօթը հազար քսակ օսմանեան գա։ Հեկանեն աւելի ստորագրութիւններ գումարուեր են : Այսքան հաստատամիտ աղատականներու դէմ՝ եթէ սպաշտպանողական ները արմատեաց օրէնքը խախտելու յաջողընէ՝ ասարօրինակ հրաշք մը պիտի ըլլայ :

— Կլող լրագիրը կը հաստատէ թէ ելե։ մտից նախարար Ախսթը տիգրաէլին եկամոնից հարին (ինքօմ թաքս), ու ջուրը հանուած գարւոյն տուբբը վերցընելու առաջարկութիւնի ընէ , և աննոց տեղը հանքային ածխոց վրաց թօնէլաթօյին 1 շլին հարկ պիտի դնէ որ տարին 7 միլիոն լիուա կամ 800 միլիոն օսմանեան գահէկան կրնաց բերել :

— ՞Օսմային կառավարութիւնը հրաման հանեց, որ Անդվիս հարաւային — արեւելքան ծովեզերեայ քաղաքներուն հեռագրական թելքը անմիջապէս բարի կարգի դրույն որպէս զի Ո՞նզ նեղուցին մէջ ըլծող պատերազմական նառերէն, նմանապէս թափա Ո՞ւշուն կետոց մէջ խարսխեալ նառերէն և ծովային զինարաններէն, քանի մը ժամուց մէջ և օնտօն լուր առնուի : Յիշեալ հեռագրական թելքը քանի տարիէն աւելի հաստատուած ըլլուլով՝ նորոգութեան խիստ կարօտ են :

— Անգղից ծավեղերը պաշտպանելու և
Դաղղից ծավային զօրութեանց շարժմունքը
դիսելու համար՝ Մանեղուցին մէջ երթե
ւեկութիւն ընող անդ վիացի պատշաճական
նաւերը ասոնք են.՝ Երեխուն 120 թնդանօթ
Ալենի ճօրմ 120, Քոսին 110, Խմբելնապը 104
Սէնտ Վենետի 100, Փրբու ընչեղի 92, Ուօսին
92, Լուսը 92, Կամաչե 84, Սուդերո 80, Սան
ժարել 80, Պօստը 70, Հօն 60, Լուփելը 58
Պէնապը 56, Լուման 56, Լութիուն 50, Կամե
ֆութիսուն 50, Լիները 50, ընդամենը տասն և
հին նաւ, որոց միաժադավ գորաւթիւնը 1524

— | օնտոն բնակող Գաղղիոյ գեսպան Ուալքաքից կոմսը՝ իւր կառավարութէնէն հըրաման առնելով՝ մարտի 8 ին՝ ընտանեկան գործոց համար՝ կողակցին հետ Փարէզ գընաց : Աս յանկարծակի Ճանապարհորդութիւն հասարակութեան մէջ տեսակ տեսակ քաղաքացան մեկնութիւններու առիթ եղաւ նէ ալ չեմք կարծեր, որ եղած կասկածու կարծեքները հիմնաւոր ըլլան, ինչու որ յիշեալ կոմսը քիչ օրէն պիտի վերադարձնաց կ'ըսեն :

ւեր : Բայց ես որ անոնց պէս ընել չեմ
ուղեր , ուղիղ մոտց հետեւելու եմ
որն որ զանոնք սիրելու զիս կը պարտաւո-
րէ , և այս սէրս անոնց մոլութիներու
համար սիրած կարելցութեամբ կը լի-
ցընէ : Իմ նմանեացը , իմ եղարցը , իմ
անձիս գրեթէ մէկ մասը համարուող
մարդկանցը կարելցէլուս յանցանք ու
նիմ մի : Վ իրաւորելոց հիւանդանոց մ
մանելու և անոնց վէրքը տեմնելու ու
լայիր՝ վրանին կը խնդայիր արդեօք
Ուր մնաց որ մարմնոյ վէրքը հոգւոյ
վիրաց բաղդատութեամբ՝ բան մը չեն
Արունդը (պաճառ) կորած խեղջ մար-
դու մը վրայ խնդալու ըլլայիր՝ անդը
թութինէդ կ'ամշնայիր , ու հիմայ այն
չափ անդութ ես , որ բոլոր աշխարհ
խելացնոր մարդոցը վրայ կը ծիծաղին :

ՏԵՄ : Արունդը կորուսանող մարդը յիրաւ-
կարեկցւթեան արժանի է , ինչու ո
ինքը չէ կորած ան անդամը : Բայց խե-
քը կորուսանողը իւր յանցանօքը կը կ
րուսանէ զայն :

ՀԵՌՈՒՅԻՆ, ասողը համար աւելի կարելիցու
թեան արժանի է : Ո՞ւկ կատաղի խե-
լադար մը իւր աջըլ ինքնիրէն հանելո-
ըլլայ նէ, ուրիշ կոյիրէ մը շատ աւել

ԳԱՂԱԲԱ: Փարեկ 13 մարտ:

Մտենաբանական և տպագրական ազա-
տութիւններուն անսահման եղած ժամանա-
կը՝ Գաղղիս կառավարութեան կանոնաւոր
ընթացքը անկարելի էր : Վասնորս անցեալ
դեկատմբերի 2 ին՝ | ուի Պօնաբարթին ըրած
անակնակալ քաղաքական փոփոխութիւնը լիո-
վին կ'արդարանայ ուղղագատու և խաղաղա-
մեր մարդոց առաջը : Այն երեւելի օրէն ըս-
կըսելով՝ հասարակութեան միտքը շարունա-
կաբար հանդարտելու վրայ է : Ժաղովուրդին
խիզճը պարբերական ատենաբանութեց աղ-
դեցութիւններէն աղատ ըլլալով՝ (որոնք ա-
նոր բարցականութիւն կը խանդարէին) երե-
րին Ճշմարիս օգուտաները հասկընալ սկսաւ :
Օրէնսդիր ժողովբին համար եղած ընարու-
թիւնները, որոնք ինչպէս որ լուսագրիս նա-
խընթաց թերթին մէջ յիշեցինք՝ ըստ մեծի
մասին կառավարութեան պաշտպանած հե-
տամունաներուն յաջող եղան, նախագահին
իշխանութեանը նոր ՚ի նորս հաստատուելուն
ապացցիներ են : Վս իշխանութիւնը՝ առաջ-
ուան պէս տկարացընելու տեղը՝ պաշտպա-
նելու և զօրացընելու է, որ անդորրութիւ-
նը՝ անխախտ մնայ :

— Орէնսդորф ժողովքին նորընտիր անդամ
ներէն 251 ը կառավարութեան և միայն 4 ը
հակառակ կողման կուսակիցներ են։ Այս վեր-
ջիններէն Քամբէնեաք զօրապետը յաղթեալ
կուսակցութեանց միակ միտթարութիլը կըր-
նայ համարուիլ, բայց կը հաստատեն թէ ան
ալ անդամութեան պաշտօնը ըպիտի ընդունի։

— Ուրախի 7 ին ելած նախագահական հը-
րովարտակով մը որոշուեցաւ, որ նոյն ամսոյ
29 ին բացառի օրէնսդիր ժողովքը, որուն նա-
խագահութիւնը Աօսիէօ Պիլիօյին յանձնը-
ւած է : Յայտ է որ աս նախագահին պաշ-
տօնը, ըստ սահմանադրական նոր օրինաց՝ մի-
այն մէկ տարի պիտի առ է :

— Եաբոլէօնի նկարագրով կտրուած դը-
րամներսւն գումարը մինչեւ մարտի 8ը՝ եր-
կու միլիոն ֆրանքի հասած էր : Աս նոր սա-
տակները կամուրջներուն վրայ և բանուկ հը-
րապարակներուն մէջ՝ փողոցաշընիկ գրամա-
փախներու ձեռօք չնչին շահով մը կը վաճառ-
ուին :

ՏԵՄ : Հաշտութինք : Երկուքնիս ալ կրնանք ինք-
զինքնիս արդարացընել : Ամեն տեղ ծի-
ծաղելու բան ալ կայ, լուրու բան ալ
կայ : Աշխարհս ծաղքական ըլլալուն հա-
մար՝ ես կը ծիծաղիմ, ողբալի ըլլալուն
համար ալ գու կ'ողբաս, ամեն մարդ-
ըստ իւր սովորութեան և բնաւորու-
թեան աշխարհիս վրայ կը նայի : Առաջ
և աներկբայելի եղածը սա է, որ աշ-
խարհս խուսակի է : Այէկ կործելու
և ուղիղ մտածելու համար՝ մարդկան
մեծագոյն մասին հակառակ գործել և
մտածել պէտք է : Այարդոց հասարա-
կութեան օրինակին և հեղինակութե-
վրայ վարուիլը անմիտներու ընելու բա-
նըն է :

ՀԵՌԻ: Աղ ամենը ճշմարիտ է . բայց դու առ
մենելին բան մը չես սիրեք , և ուրիշն
ցաւոյն վրայ կ'ուրախանաս . ադ կը ցու-
ցինէ թէ ոչ զմարդիկը կը սիրես , և ոչ
զառաքինութիւն յորմէ հեռացած են :

ԳԵՂԵՂԵՂ

կը հասկըցուի : Վսոր վրայ մանրամասն խուզաբարիութիւնները ըլլալու վրայ է , և կ'երեսի թէ մեծ գումարներ ձեռքէ ձեռք անցած են :

— Պանդիստ պահպայի շաբաթական հաշեւէն կ'երեւի որ մարտի 4 ին վերջացած շաբաթուն մէջ 591 միլիոն ֆրանքի չափ մետաղեայ գրամ մոտեր և 553 միլիոն ֆրանքի գրամաթուղթ ելեր է : Կախմանթաց շաբաթին ելեւ մոտին հետք բաղդատուելով՝ մոտած մետաղադրամը 5 ½ միլիոն աւելի և եւած թղթադրամը 6 ½ միլիոն պակաս եղեր է :

— | իէժ քաղաքը Աէն Աէրըէթեմին մէջ
33 տարեկան բազմածին կին մը 9 տարուան
ամուսնական կենացը մէջ՝ 24 զաւակ ծներ է,
սրոց ամենն ալ աղջիկ ըլլալով՝ հայրերնուն
մեծ յուսահատութիւն կը բերեն :

— Այսավարութիւնը Օրէանի ցեղին
ինչքերուն գրաւման համար հանած հրավար-
տակներուն վրայ օրինաւոր ջատագովութիւնն
մը պիտի հանէ , որն որ արդէն տպագրուե-
լու վրայ է , և կապոց կապոց գուրս պիտի
խաւրէ , որ օտար աէրութեանց մէջ աս բա-
նիս վրայ եղած հասարակաւթեան կարծիքն
ուղղուի :

ԱԽՍԴՐԻԱ: Ա իշնաս 15 մարտի:

Վէհափառ կայսրը թթեստ քանի մը օր
մասլով՝ իր հրամանատարութեամբը ծովա-
կան կրթութիւններ ընել տուաւ , և քաղա-
քին բոլոր հրամաքականն շնութեանց այ-
ցելութիւն ըրաւ : Նորին կայսերական մե-
ծութիւնը նոյն ամսոց 11 ին Վիէննա գար-
ձաւ : Հետեւեալ օրն ալ Ուսւաց կայսեր-
երկու որդիքը յիշեալ մայրաքաղաքը հասան :
Կըսուի թէ կայսեր որդւոց գալութեան վախ-
ճանը այն է որ՝ զկայորն ու կայսերական ըն-
տանիքը Ուսւաց պետութեան 1000 երրորդ-
տարեդարձին տօնախմբութեան հրաւիրեն ,
որն որ առ տարի պիտի կատարուի :

— Հաւալիկ դժբաղդութիւն մը պատահեր է Աւստրիայ տէրութեան շոգեշարժ նաև աստորմիջնն : Ուրիշնեան անուն շոգենաւը որ մարտի 3 իւն Վենետիկիւն եւլուր՝ Ֆրանսուա Ժայզէֆ կայսեր ընկերակցութիւն ընող ուրիշ չորս շոգենաւուց հետ թրեստ կ'երթար , ակացի եղած էր : Գուցէ յարդի ընթերցող ները գիտեն որ յիշեալ փոքրիկ նաւատառմիջն կայսեր ճանապարհորդութեան օրը սաստիկ փոթորկի մը հանդիպելով՝ ցիրուցան եղաւ , և մեծ գժուարութիւնով Ուոլինեօյի նաւաշ հանդիսաւը կրցաւ մտնել : Իայց Ուոլինեան շոգենաւը որ Վոլիեմութ նաւապետին հրամանատարութեան տակին էր , ուղեկից նաւերուն պէս չերցաւ պատապարութիւն : Եթբ ալեաց և հողմոց կատաղութիւնը հանդարտացաւ , ծովու վլայ գտնուած կատարակները և վեց մարդոց խեղդեալ մարմինները յիշեալ շոգենաւուն ցաւալի վիճակը իմացուցին : Ուոլինեան նաւը 600,000 ֆիորինի շինուեր էր , Վէջը ծառայող պաշտօնէից և նաւատառեաց թիւը 150 ի կը հանել , ու շատ երեւելլ ճանապարհորդներ կային :

Փօ գետայն բերանը ջրի երեսը տախտակի
կտոր մը քանուեցաւ որուն վրայ իտալերէն
լըզուով իւ իրնից խօսքը գրաւած էր Վօլետ-
մութ նաւապետին անունով:

ԲՐՈՒՍԻԱ * Պէրլին Յ մարտի :
ԼՀԼւմսից նախարարը կառավարութեան
երկրպրդ խորհրդանոցին յայտնեց , թէ այս
տարի ձմեռուան տարօրինակ եղանակին պատշ
ճառաւ՝ պարենից կարօտութիւն (քըլթլըք)
ծագելու երկիւղ ըլլալուն համար՝ գերման
նական մաքսակից տէրութիւնները միաբանեց
ցան , որ արմուեաց , ալիւրի և չոր ընդեղինաց
մաքսի տուքը և այլ որ և իցե հարկերը
բարձուին , որպէսզի մննդեան հարկաւոր եւ¹
զած բանները ազատաքար և առատութեամբ
յիշեալ տէրութեանց երկիրները մանան մին .
չեւ օգոստոսի վերջը :

Ի ՏԱԼԵՒՄ : Խնդիր անցեալ շաբաթ
ըստինք , մարտի 4 ին Վ իքթօր - Կ մմանուէլ

Ապրաէնիս թագաւորը աղջային խորհր
նոցը անձամբ բացաւ : Կյորին մեծութիւ
թուրինի հասարակութեան և խորհրդան
անդամներուն կողմանէ անկեղծ սիրոյ նշ
ներով ընդունուեցաւ : Թագաւորը աթ
նստած աջ կողմը Շէնուլսի դուքսը և
կողմը Ասլոյա Գարինեանի իշխանը ունե
լով՝ սովորական ճառը խօսեցաւ :

ՍՊԱՆԻԱ: Մատրիտէն եկած վերջին լուր
ըերէն կ'իմացուի որ Սպանից զանազան կողմերը վահանակաց էաբան ըստուած ասլուտամբ. ները ոտք ելլելու կ'ըստպառնան: Այս ասլրսուամբութեան սգին գլխաւորապէս՝ Քաթոլիկայի գաւառը կը տեսնուի, ուր կառավարութիւնը քիչ զօրք ունի: Եթէ աւելցրնեմ լսէ, Արակօնի կողմը եղած զօրքը պիտի հանէ, որն որ նմանապէս վտանգաւոր է

ԱՄԵՐԻԿԱ: Նիու-Յօրք 25կետրվարի
Յաւերժայիշատակ Ուօշինկթընի ծննդանիզգ-
եան տարեդարձին տօնախմբութեան հանդէ-
սը ամսայս 23ին՝ մեծաւ փառաւորութեամբ
կատարուեցաւ միացեալ նահանդաց գլխա-
ւոր քաղաքներուն մէջ:

— Ամերիկայի հասարակապետութեան և
Պարսից տէրութեան մէջ եղած առեւտրական
նոր դաշնագրութիւնը ծերակայտին տուած
գրուեցաւ : Յիշեալ դաշնագրութեամբ մի
ացեալ նահանգաց՝ Պարակաստանի հետունեց
ցած տուրեառական յարաքերուեց մէջ մի և
նոյն դիւրութիւնները կը տրուին, որոնք ար-
գէն արտօւած են ուրիշ մէծ տէրութիւննե-
րուն : ՀԱՅ 1 1

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿՈՒՐԵՐ

Արքազան Պատրիարքի փախանորդ և Ուղարքութեան պատրիարքի վիճակաւոր առաջնորդ արքանապատիւ եւ բարեջան Տ. Թաղէսս Օայրագոյն լարդապետը, և Վանոսից վիճակի առաջնորդ և նորին սրբազնութեան հոգեծին և ձեռապուն որդի շնորհափայլ Տ. Գեորգ Օայրագոյն վարդապետը, նաև Լարնոց երլուած վիճակի առաջնորդ արքանապատիւ Տ. Գրիգորիս Օայրագոյն վարդապետը, իրենց առաքինի վարութ և ժողովրդասէր բնաւորութելը Հպիսկոպոսութեան առաքելական աստիճանին արքանաւոր գատուելով՝ ազգահնամակ Պատրիարքի և ազգային Գերագոյն ժողովը կողմանէ հարկաւորեալ վկայագիրը պիտի տրուի, որպէս զի ժամանակին Եղմիածնաց սէր աթոռը երթալով՝ սրբազնագոյն Քահանայապետէն յիշեալ առաքելական աստիճանի շնորհագր արքանանան:

Ալ յուսամք որ յիշեալ հոգեոր հոմիւն
ները կրենց գովելի ծառայութեանցը փոխա-
բեն՝ աղդիս կառավարութեան կողմանէ եղած
արժանաւոր վարձատրութեան գինը ճանչ
նալով՝ իրենց խնամոցը յանձնուած ժողովուր-
դին հոգեոր միսիթ արութեանը և բարոյական
կրթութեն՝ ալ աւելի չերմեռանդութեամբ
և բարենախանձ ջանիւք պիտի հոգ տանին :

Հրամանաւ՝ չեղուափսյլ ջ. Աբել Ուսիթար. եան գիտնական վարդապետին Ենի քաղաքը ազգօդուու պաշտօնիւ մը երթալը յիշեցինք Այս անգամ Կալկաթայու Ազգասէր Արարատեան պատուական լրագրոյն Շն երրդ թեր թին մէջ վէհափառ Կաթուլիկոսին Հնդկաստանի հայրենասէր հայոց հասարակունել գրած հայրապետական կոնդակը կարդալով մէջ համար ուսիւ մը միաստանուած քանին մը մէջ

համառօտիւ մը յիշատակուած քանի մը մե-
ծագործութիւնները լրագրիս միջոցաւ՝ մե-
յարդի լըթերցողաց կը հաջորդեմք: Կը յու-
ստոք որ հետեւալ յիշատակութիւնները (ո-
րոց վաւերականութեանը ամեննեին երկբա-
յութիւնն չկընար ըլլալ, որովհետեւ նոյն հայ-
քապետական կոնդակէն ծաղկաբազ ըրած եմք
ուն չ ու հաջուկ անհօգ պանի և մանա-

Հանդ պիտի վարատեն սխալ կարծիքը, թէ
Արքայնակոյն Ներսէս Կաբուցիւնը աղօգուստ բա-
յը ըստ ըստ :

թողունք վիհափառ Ներսէս Կաթողիկոս
կոսին Թիֆլիզու վիճակի առաջնորդ եղած
Ժամանակը ըստած աղքութուտ բարեկարգու-
թիւնները, Թողունք Պետարապիս առաջնոր-
դութեան տարինները յիշեալ վիճակի մէջ
հաստատած շնուռ թիւնները, որոնցմէ մե-
ծագումար եկամուտներ յառաջ գալով՝ ազ-
գիս համար անթիւ բարութիւններու առաս-
աղբիւր կրնան ըլլալ. չյիշենք նաև ուրիշ
շատ երեւլի պարագաներու մէջ Ներսիս
ցուցըցած անձնանուէր քաջութիւնները. և
միայն յիշառակենք ընդհանուր Հայաստան
եաց Եկեղեցւայ առաջնին Պատրիարք և Կա-
թողիկոս ընտրուելին ետքը կատարած երե-
ւելի գործերը:

Ա. Ամէն բանէն առաջ վէհափառ քահանայութեանի մը վիճակաւոր առաջնորդ ներու և ուրիշ եկեղեցականներու անհոգութեան (և սրտով կը յուսամբ ոչ աւել ծանր յանցանքներէն) յառաջ եկած անկարգութիւնները ու զղելու աշխատեցաւ, և բըսնած ձամբաններէն կ'երևի թէ ինքը անշահամեր ըլլալով՝ իւր բնաւորութեանը դէմ գըտնուող մարդիկներու հետ անհաջող թշնամեղած է, և անանիններէն վրէժինդրութիւններէն մը ուժանց աչքին չափաղանց կը թուի:

Բ. Ծիփթլզու Ներսիսեան վարժարանը որ վէհափառ քահանայապետին յիշեաւ քաղաքէն առաջին անգամ հեռանալէն ետքը անկարգութեան մէջ մնացեր էր, և շատ յառաջգիմութիւն չէր տեսնուեր, վերանորոգեց ու բարեկարգեց։ Յիշեաւ գորոցին մէջ հոգեւորականներու և աշխարհականներու որդիքը կը վարժուին ձրիսաբար, և տարեկածախիսը հինգ հաղար արծաթ ուուպիլէն քիչ մը աւելի կամ հարիւր հաղար օսմաննեան դահկանի մօտ կը համեր։

Գ. Արբոյ Խնմիածնայ վանից սպասպէտուրս սրբուհոյ Գայիանեայ վանից մօտերը սրբոյ Ըթուոյն միաբանութեանը վերաբերեալ անաստոններուն համար՝ մեծ և ընդարձակ շինուած մը հաստատեց՝ Պատրիարքականն աթոռոյ սպասպէտն զանոնք հանելու մտադրութեամբ :

Դ: Հայկազուն մանկուսոյն ձրի կրթուեն
համար հոյակապ և մեծակառոց ուսումնա-
րան մը պիտի շնութի լամբածնաց մէջ. շնու-
թեան հարկաւորեալ ամեն նիւթերը արդէ-
պատրաստուած են: Այս մեծ ուսումնարան
կատուծոյ ողբրմութեամբ հաստատուելու ը-
լոյ նէ, թէ մերձաւոր և թէ հեռաւոր տե-
ղերէ բաղմանթիւ աշակերտներ ընդունուե-
լով՝ ուսեալ և բարեկրթ քահանացաւնե-
և վարդապետուները և գիտնական աշխար-
հականները աղքիս մէջ պիտի շատնան:

Ե: Վերսիչեալ անասնոց վինուածոյն մօտերը սրբուհւոյ Գայիանեայ վանից հարաւակողմը՝ լայնատարած անտառ մը յառաջեերաւ, որուն մէջ առ այժմ երկու հարիւ հազար տեսակ տեսակ ծառեր տնկած է, մինչև հինգ հարիւր հազարի աւելցընելու գիտաւորութիւննիւ Այ անտառոյն օգուտ ները շատ պիտի ըլլան . նախ՝ ամարան օդոց սաստիկ ջերմութիւնը բարեխառնել. երկրորդ պիտույք հոգեորականներուն և ուխտաւորներուն կամ ուրիշ հիւրոց մասնիկ բաղմութեանը ընտիր պտուղներ բերել. երրորդ՝ Արարատեան դաշտը փայտազուր ըլլալով՝ մինչև հիմայ քաշուած մեծ կարտութենէն Եջմիածնի և ուրիշ վանօրեից ամեն միաբանութիւնները և առ հասարակ ժողովուրդը ազատել և անոնց աւատը վառելու փայտ մատակարարել:

Զ. Եղմիածնայ աթոռոյ պարսպին հարաւակողմը մեծ լվաց մը կէօլ փորել տուաւ եօթանասուն և հինգ սածինքն այսինքն երկու հարիւր քսան և հինգ կանգուն երկայնութենք երեսուն սածինքն որ է իննասուն կանգուն լանութեամբ՝ և երկուք ու կէս սածինքն կամ եօթու կէս կանգուն խորութեամբ։ Աս ահագի

լիճ կամ՝ ծովակը՝ յաւելիտենական յիշատակու-
թեանց արժանաւոր ջուղայեցի Տ. Յակոբ
կաթուղիկոսի յատուկի իննամբավ գետինը փո-
րել տալզով աղբերացուցած, և կաթուղիկո-
սարանին պարտիվիցն տակէն անցնելով՝ հասած
տեղը սուոգ անող հարուստ և մշտագնաց ջրով
պիտի լեցուի: Յիշեալ լճին բարութիւններն
ալ առանց գրելց կ'իմացուին. նախ՝ մեծ ան-
տառոցն ծառերը ուուգ անելով զանոնք աճե-
ցընել ու առատապէս պաղաքեր լնել. երկ-
րարդ՝ ամառուան օրերուն տաքութէնէն այն
կողմերը ապահովացընելու անտառոցն օժան-
դակ լլլալ: Աս ծովակին մէջ կրնան նաև մէկ
մէկու անմինաս բաղմատեսակ անմիիւ ձկներ
ոնանիլ և աթոռոցն հոգեորականներուն ու
ամեն եկաւորներուն մշտնշենաւոր համեզ
կերակուր լլլալ:

Վէհափառ. Կաթուղիկոսը իւր հայրապետական կոնդակին մէջ աս մեծագործ շնութիւններէն ետքը՝ ուռւս և հայ լեզուներով պարուած երկու կայսերական հրամաբարտակ կը միշէ, որոնց մէկովը լրւասւորչակիոն հայոց եկեղեցիներուն ու վանքերուն ամեն անշարժ կալուածները որ և լիցէ քաղաքական հարկեւէն ազատ եղած են, մէկալով ալ մինչեւ վերըն ապրիները յունադաւաններուն վիճակային կառավարութեանը յատիկացէալ մոմախաճառութիւնը հայոց ալ կ'ընդարձակուի, ու ով եկեղեցական հանդէսներուն և բարեպաշտ այազնէից օրինակատարութիւններուն համար հարկաւոր եղած մեղքամուլը այսուհետեւ հայերը շննելով՝ իւրաքանչիւր եկեղեցւոց կից անսութներուն մէջ համարձակ պիտի վաճառեն: Այս երկու երեսելի արտօնութիւնները որ վեհափառ կաթուղիկոսի ազդու և բարելըսպատակ միջնորդութեամբը հայոց ապդինորհուած են՝ շատ մեծ դրամական շահերութքիւր են, և այն շահերով քանի քանի բառեկարգութիւններ հայոց եկեղեցիներուն և անքերուն, ուստումնարաններուն ու ուրիշ գդային շնութիւններուն համար յառաջ ալիքը յարգի ընթերցովներնուս կը թողուակը ռեակայել: Կ'ըսեն թէ միայն թիֆլիկու հայ եկեղեցիներուն պէտք եղած մամընշանակեալ նով վաճառելու մէկ տարուան արտօնութիւնը ձեռք բերելու համար՝ քանի մը մարդիկ տեղւոյն եկեղեցական կառավարութեալ տասը հազար արծաթ ուռւսլիք որ է հաւուր ութսուն հազար օսմաննեան գահեկան աշխարհեր են. բայց աս առաջարկութիւնը ընդունուեք:

ՀԱՆԱՋԱՆ ԿՈՒՐԵՐ

Անձագօր ինքնակալը սովորական հետ
տեւակօքը անցեալ ուրբաթ կէս օրէն եաբը՝
արքունի նաւարանը գնաց Շէքֆ-Նիմ և
Շայի-Ֆէրակ անուն երկու նորաշչն պատեր
բազմական նաւուց ծովը իջնալնուն ներկայ
դժնուելու համար։ Յիշեալ նաւերը կատար
եալ յաջողութեամբ ջուրը իջնալով՝ մեծա
պէս հաճեցուցին զառատագութ կայսրը, որ
իւր կայսերական գոհունակութիւնը մեծ ծու

վապես բարձրապատիւ Աէհմէտ Ալի փաշա
յին յայսնելու բարեհածեցաւ :

Սորին կայսերական մեծութիւնը՝ ետքը առաջ գոյացած էրթալով՝ նոր շինուելու վրայ և դաժ նաւու մը սկզբնական գործերը նայեցաւ ։ Այս նաւը երկայարկ պիտի ըլլայ ու Անշտիփիս պիտի անուանի, և որովհետեւ ամեն հարկաւորեալ նիւթերը արդէն պատրաստուած են կը յուսացուի՝ որ այս նաւուն ալ շինութիւն երկու ամիսէն կը լրմինայ :

— Ենցեալ ուրբաթ տռաւօտուն միջերկի
րական ծովու մէջ երթեւեկութիւն ընող
Դադզիական նաւատորմիզի հրամանատար
Ոսիէօ Որմէն Տէֆոսսէն մայրաքաղաքս հա-
սաւ Պանդոր անուն ֆրանքոն նաւով՝ զոր
Համար անուն շոգենաւը կը քաշէր : Ոտքա-
րութիւնը պալատին առաջէն անցնելով նաւա-
հանգստին մէջ մոնելու առեն՝ Պանդօրէն
ողջունի Ծնդանօթաց սովորական թիւը ար-
ձակուեցաւ, որուն Խօփհանէի Ծնդանօթները
մնիմագէս պատասխանեցին : Դադզիս հա-
րակապետութե գործակատարը և մեծ ծո-
լապետ բարձրապատիւ փաշայն՝ նյոյն օրը յա-
ռուկ բարձր աստիճանի պաշտօնեայներ ու-
արկելով՝ Ոսիէօ Որմէն Տէֆոսսէին երջա-
իկ ժամանումը շնորհաւորեցին : Բարձրա-
դատիւ Ո՛չհմէտ Ըլի փաշան լսելով որ Պան-
դօրը խմելու ջուրի կարօտութիւն ունի,
սկսյն բաւական եղածին չափ ուղարկել
ուաւ : Հետեւալ օրը Ոսիէօ Տէֆոսսէն
ոլոր պաշտօնեայներովլ Դադզիս գեսպանաւ-
ուունը Ոսիէօ Սապաթիէյին այցելութեան
նայ : Կիրակի օրն ալ հասարակապետու-
թեան գործակատարը, գեսպանատան պաշ-
տօնատարիներուն ընկերութեամբը՝ հանգի-
սկան զգեստաներ ի-նի-ֆօրմ հագած Պանտօր-
ուը գնաց՝ հրամանատարին այցելութիւն
ունը : Ոսիէօ Սապաթիէն նաւէն ելլերու-
թեն՝ Ծնդանօթաձայն ողջունիւ պատուե-
աւ :

— Օսմանեան արքինկեղագոսի կուսակալ
եմափայլ Հայել Փաշայն մարտի 3 ին Ար-

— Պաղտատու նախկին կուսակալ վէճիչ
ոշան այս օրերս կոտանդնուազօլիս համառ
սրձրագոյն աէրութեան թայիք անուն շո-
նաւառլ որ թրապեզօնէն կ'ուգար։ Այս
ըստի բանակին հրամանատարներէն Հիւ-
լին փաշան ալ նոյն առիթով մայրաքալաքս

աւալ խարբութէն գալով :
— Չորեքշաբթի լուսնալու երեքշաբթի
չեր ըստ Պուլղար աւազակներ Պալամթ Հը-
հց Այնական մասն . սատիկանութեան
րծակալները անմիջապէս իմանալով յիշեալ
ռագործներս բռնեցին :

Ոստիկանութիւնը անխոնչ հոգ կը տանի
նի մը . ժամանակէ հէտէ մայրաքարտիս

ակայքը բնակողներուն հանգստառթիւնը
ալիսլ եղեռնագործները ձեռք ձգերու :
որ խրուաժմներուն և ուրիշ կասկածելի
ոդերուն բնակարանները խուզարկուելու և
գերը հաւքուելու վրայ են : Այս կերպիւ
ո գողեր ալ կը բռնուին : Կը յուսամբ որ
ուհետեւ ստիկանութեան աչալը ջութիւնը՝
ագործներուն ժամանակ պիտի շացուի
նց ատելի արհեստները շարունակելու :

Երկուշաբթի առաւօտ լուսաբերության առաջնական մասը՝ հըսնաատարութեամբ մօսիէօ Հուֆլթ ասոին՝ մայրաքաղաքս հասաւ՝ Իզմիրէն գաւ. Ըստիալ անուն գաղղիական շղփենաւը նաւուն ալ օգնեց նաւահանդիսուր մըուռ : Աելայ պրոռանոյի առաջն անցնելու առովնօրական թնդանօթարձակ ողջոյններուեցան թէ նաւէն և թէ ցամաքէն : Պանդօրի նաւակներէն մէկը, որուն 14 մարդ կային, շաբաթ օր Խւսպիւտար

նուելով՝ ըջեցաւ, և նաւասահներէն մէկը
միայն անցայտ եղաւ : Վէկալներուն ամենն
աւ բարեբաղդաբար պղառեցան :

— Քեահաթթանէի կողմերը 4 խրուաթ
հալէպցի վաճառականի մը առևը մտան կի-
րակի գիշեր : Տանուտերը չարաչար վիրաւո-
րեցին և մէ կ ազնիկը սպաննեցին. որ ձայնը
չլլայ: Ես եղեռնագործութէնէն եաքը՝ տու-
նը կողոպաելով փախան: Ոստիհանութիւնը
անմիջապէս խուզարկութեան ելլելով յիշեալ
չարագործները ձեռք ձգեց, որոնց մէկուն
երեսին վլայ վաճառականին մէկալ ազդկան
եղնգանց (թռնախ) նշանները կան: Խեզզ
ազնիկը իւր քրոջ ցաւալի մահը աւեսնելով
յետին յուսահատութեամբ եղեռնագործ-
ներուն վլայ նետուելով առ համովիչ և ա-
ներկայելի նշանը ձգեր է անամօթ երեսին
վլայ:

— Сաբաթի օր սուլվան մէհման ըստուած թաղ
զը հրկիղութիւն մը պատահելով, մէկ տուն
այրեցաւ, սեւամորթ աղախին մ'ալ ցաւ է
ըսել, իւր կեանիքը կրակին մէջ կորսու :

— Վացեալ շաբթու մէջ մեծ եէնի խանի
դիմաց կողմը շինուելու վրա եղած խանին մէկ
սենեկի պատը յանկարծակի կործանուելով վա-
րի կողմը քար տաշելու վրայած երկու գոր-
ծաւորք փատակաց տակո մնանաւ:

— Սպանիոյ լրագիրներէն մէ կը զարմանաւ մը հետաքրքրութեամբ մը շատ թուանշանին վրայ հետևեալ ծանօթութիւնը կ'ընէ :

Ես դարձուս երերը կիսոյն երերդ տարւոյն (1852) երերը ամսոյն (փետրվար) երերը աւուր երերը կիսոյն երերը ժաման մէջ Ողունից թագուհին իշխանէլա երերը հասակին քանի և երերը ամին մէջ, իւր երերը ազգի կը եկեղեցի ասնելու առեն՝ կամար յաղթանակի (արքօնէ թրիօնֆօ) ըսուած թաղին երերը տան երերը դասիկոնը բնակող արքայապան Ուրբինցէն վիրաւորուեցաւ :

— || Οὐούκεο Πατισόν τηρ Φιλέρφλική Κυπαρισσία
ηράντη αφοισογ μέχ Ταλλάρης φέναμανιναστανί ίσιρ-
λερετε ερετετε φαρματοτηλαρί αποτηλατεγωτε,
|| . τηρ Πασβίνεαρβί τετέλη , ιρ Κρέτηφι φένα-
μανιναστανί ίσιρλερης φαρματοτηλαρβί
απώτοντηντη Βανιαναστανί αποτηλατεγωτε,

— Եմելիկայի կողմերը մէկ նոր լրագիր մը
հրասարակուելով՝ ճակատը հետևեալ ծա-
նուցումը դրեր է : “ | լրագրիս տարեկան գի-
նը երկու սիւնագրօշմ դահեկան է : Ով որ
ուսուբագրուի և ստակը կանխիկ վճարէ, մե-
ռած ժամանակը ընտիր գամեաննական ճառի-
քը երաւունք պիտի վաստեկի ՞ :

ՕՐԵՆԻՑԱԿԱՐ

Հինգ դարեւին ամենասպառավական արտբուժի յիշ-
լ վաճառականութիւնը (ինաւո) պիտի ըլլայ օգուտը
լաւթիւ Պօրսու ըստած վաճառականաց գոհարական
ու լը Յիշաւ յին պիտակ (ուր) գոյն և ընդուր առը-
ստած ունի է իշխանութիւնը Եօնն հայլոր ըստած
ու լը վաճառականութիւնն ու մասնիկից ասանական զա-
րաւոր երես հարիւր յիստած հայտ է ։

Հայութեալ ու զնութեալ օ յաղթիեն շիւակ-է
հայութիւն հայութեալ և բարուսի (պիլցիմ) գնւել յանկա-
ռութեալ ալ իւ յիշալ և փետխիեն և իւ վենիւ իւ ը-
իւ հետխիւթեալ ո ։ Յականիւ իւ արդրատանիւն իրաւուն-
քանութեալ ։

ՏԵՐԳ. ԼՐԱԳ. ՐՈՅՍ

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ = ՍԱՀԱ ԱՊՐՈՅԱՆ
ԸՆԴ- Ա ԲԱՐՁՐԻ ՏԵՂԵԿԱԿԱՆ ԾԱՐՅՈՒԹՈՅՆ ԳՐԱՆ :